

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

bakalářské kombinované studium

2009 – 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jozef Sýkora

Konanie o dedičstve

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:

JUDr. Lekár Ladislav

COMENIUS UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Combined Studies

2009 - 2012

BACHELOR THESIS

Jozef Sýkora

Proceedings of inheritance

Prague 2012

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

JUDr. Lekár Ladislav

Prehlásenie

Čestne prehlasujem, že som svoju bakalársku prácu spracoval sám a v súlade s autorským zákonom a na základe dostupných knižničných, printových a elektronických materiálov, ktoré som riadne citoval a informácie o nich som riadne uviedol v zozname použitej literatúry.

Týmto prehlásením súhlasím so zverejnením mojej bakalárskej práce v univerzitnej knižnici v Prahe.

V Bratislave dňa 22. februára 2012

.....

Jozef Sýkora

Pod'akovanie

Týmto by som chcel poďakovať JUDr. Ladislavovi Lekárovi, môjmu vedúcemu bakalárskej práce, za jeho pripomienky, rady, názory a návrhy, ktoré mi pomohli pri spracovaní mojej práce.

Ďalej by som chcel vyjadriť vďaku mojej rodine za podporu, pomoc, vľúdne a povzbudzujúce slová v čase písania tejto bakalárskej práce.

Anotácia

Bakalárska práca objasňuje a špecifikuje hmotnoprávne ale aj procesnoprávne stránky dedičského práva. V procesnej časti poukazuje na nutnosť postupu v zmysle právnych noriem a ich aplikácií v reálnom živote. Ústava v článku 20 garantuje možnosť dediť majetok po poručiteľovi a na základe toho sa podmienky dedenia, ako je proces dedičského konania, špecifikujú v ďalších normatívnych právnych aktoch. S dedičským právom sú často spojené aj prekážky dedenia ako nespôsobilosť dediť, vydedenie a podobne. Jednotlivé dedičské konania sú procesne odlišné a špecifické svojím charakterom, kde dominuje právo pozostalých nadobudnúť majetok po poručiteľoch.

Kľúčové pojmy

Dedenie. Dedičské tituly. Konanie o dedičstve. Občiansky súdny poriadok. Právo. Poručiteľ. Pozostali.

Annotation

Bachelor thesis clarifies and specifies substantive and procedural pages of the law of succession. The process part shows us the necessity of procedure under the laws and their application in real life. The Constitution in article 20 guarantees the possibility to inherit property from (after) the testator and so the conditions of inheritance such as inheritance process are more specified in the next normative law acts. With the law of succession are often associated barriers like disability to inherit, disinheritance and others. Individual succession processes are different and specific in character, where the right of survivors to acquire property from a deceased person is dominating.

Key terms

Inheritance. Proceedings of inheritance. Right. Code of Civil Procedure. Testator. Survivors. Inheritance titles.

OBSAH

ÚVOD	8
2 HISTORICKÝ VÝVIN DEDENIA	9
2.1 Historický vývin dedenia od najstarších čias až po rok 1848	9
2.2 Vývin dedičského konania po roku 1848	12
3 CHARAKTERISTIKA DEDIČSKÉHO PRÁVA	13
3.1 Pojem, predmet a funkcia dedičského práva	13
3.2 Dedičskoprávny vzťah a pojem dedič	17
3.3 Charakteristika pojmu dedičstvo a nadobudnutie dedičstva	21
3.4 Dedičské tituly	24
3.4.1 Dedenie zo zákona	24
3.4.2 Dedenie zo závetu	26
4 KONANIE O DEDIČSTVE	29
4.1 Príprava na prejednanie dedičstva	29
4.1.1 Začatie konania o dedičstve	30
4.1.2 Príslušnosť súdu	30
4.1.3 Účastníci dedičského konania	32
4.1.4 Predbežné vyšetrenie a opatrenia súdu na zabezpečenie dedičstva	34
4.2 Prejednanie dedičstva	35
4.2.1 Upovedomenie o dedičskom práve a možnosť odmietnuť dedičstvo	35
4.2.2 Vyšetrenie dedičského práva a dedičstva	36
4.2.3 Ukončenie dedičského konania	38
4.2.4 Úkony súdu po skončení konania	40
5 PRAKTICKÁ ČASŤ BAKALÁRSKEJ PRÁCE	41
ZÁVER	44
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	45
ZOZNAM GRAFOV A DIAGRAMOV	49
PRÍLOHA A	

ÚVOD

Bakalárska práca sa v podstatnej miere zaoberá podmienkami konania o dedičstve, čo tvorí významnú časť dedičského práva, teda právnymi dôvodmi, kedy je pozostalý oprávnený dediť po poručiteľovi. Hmotnoprávne podmienky dedenia upravuje siedma časť Občianskeho zákonníka. Procesnoprávne podmienky rieši Občiansky súdny poriadok v jeho piatej hlave. Činnosť notárov, ako súdnych komisárov, upravuje ich vykonávací zákon o notároch a notárskej činnosti – Notársky poriadok. Právo prechodu individuálneho majetku na iné osoby sú garantované našou primárnou právnou normou najvyššej právnej sily – Ústavou Slovenskej republiky v článku 20. Cieľom výberu predmetnej témy bol záujem o činnosti spojené s nadobobudnutím majetku a procesným úkonom v dedičskom konaní a jej aktuálnosť aj v treťom tisícročí.

V úvode práce je potrebné objasniť historický priebeh dedenia, ktorý postupným vývojom, zmenou garnitúr a politických systémov, zdokonalovaním právnych noriem sa pretransformoval až do súčasnej doby.

V ďalšej časti sa práca hlbšie venuje charakteristike komplexu dedičského práva v našich súčasných podmienkach. S dedičským právom sú spojené aj prekážky pri dedení, ktoré chce bakalárska práca na ďalších stranách tiež definovať.

Štvrtá kapitola, ako najrozsiahlejšia časť bakalárskej práce rozoberá procesnú stránku dedičského práva – konanie o dedičstve.

V piatej kapitole sa nachádza praktická časť bakalárskej práce, a to metóda vlastného výskumu formou dotazníka, ktorý tvorí súčasť príloh tejto práce.

Poznatky a celkový súhrn záverečnej vysokoškolskej práce sú obsiahnuté v závere. Zhrnutie všetkých bibliografických prameňov, odkiaľ bakalárska práca čerpala informácie, je na posledných stranách práce. Jednotlivé kapitoly práce na seba naväzujú a vytvárajú kompaktný celok týkajúci sa nadčasovej témy, akým dedičské konanie určite je.

2 HISTORICKÝ VÝVIN DEDENIA

2.1 Historický vývin dedenia od najstarších čias až po rok 1848

Počiatky dedičského práva nutne a bezpodmienečne súvisia s uznaním inštitúcie individuálneho vlastníctva a dedičské právo sa nerozlučne vyvíjalo s jej vzrastom a vývojom. K určitým častiam majetku bolo uznané individuálne vlastníctvo ešte v slovenskom práve, hoci to boli len hnutelnosti osobnej potreby a zbrane. Z týchto počiatkov sa rozširoval princíp súkromného vlastníctva, ako u iných národov, aj na iné hnutelnosti a časom aj na nehnuteľnosti. Sv. Štefan už všeobecne pripustil individuálne vlastníctvo okrem rodinného nedielu. V súvislosti s tým dôsledne uznal aj zákonné dedičské právo k tomuto majetku, a to pre descendentov¹ aj iných príbuzných. V tej istej miere priznal jednotlivcom aj právo dispozície týmto majetkom, a to aj pre prípad smrti. Nebolo tým ešte povolené všeobecné testovacie právo, ani celkom voľná dispozícia, lebo podľa listín z nasledujúcich dôb sa dá súdiť, že išlo o právo deliť majetok medzi príbuzných a obdarovať cirkev, testovať len v prípade, ak nebolo descendentov, aj to len so súhlasom kráľa.

Od kráľa Kolomana² sa dedičské právo vyvíjalo rozličným smerom podľa toho, či išlo o majetok nedonačný (majetok, nadobudnutý pôvodnou okupáciou pred sv. Štefanom alebo descensu alebo donáciou udelenou sv. Štefanom, sa udelil rozličným spôsobom pred a po roku 1222³), donačný (donačný majetok bol stále viazaný na *ius regium*, a preto nemohlo byť pri ňom uznané dedičské právo v tom rozsahu ako pri nedonačnom šľachtickom majetku. Pred rokom 1222 sa dedičské právo v donačných majetkoch opieralo o ustanovenie kráľa Kolomana, v zmysle ktorých podľa zákona dedili tento majetok len descendenti, bratia a ich potomkovia, inak sa vracal späť kráľovi.⁴), alebo nadobudnutý a hnutelný. Až do konca 13. storočia sa v oblasti dedičského práva nedonačný šľachtický majetok a donačný majetok posudzoval rozličnými spôsobmi. Pri nedonačnom majetku platil totiž tzv. princíp aviticity, pri

---

¹ descendenti: potomkovia, pokrvne príbuzní v zostupnej línii, príbuzní v pokolení <http://leccos.com/index.php/clanky/descendenti> (7. február 2012)

² Koloman, zvaný Učený (asi 1070 - † 3. február 1116) bol kráľom uhorským a chorvátskym

³ LUBY, Š. Dejiny súkromného práva na Slovensku. Bratislava: Iura Edition, 2002, str. 511

⁴ Tamtiež, str. 512

donačnom majetku princíp iuris regii, takže pri prvom sa favorizovalo právo príbuzných, pri druhom právo kráľovské. A práve túto vtedajšiu reáliu potvrdzuje nasledovné ustanovenie *Zákonov Štefana I.* v jeho XX. časti:

*Akýkovek majetok, darovaný sv. Štefanom v ľudskej následnosti, tak sa ktorýchkoľvek nástupníkov a dedičov. Avšak majetok, darovaný inými kráľmi prechádza z otca na syna, a tento ak zomrie nastupuje jeho brat, ktorého synovia po smrti onoho sa tiež nevydedujú. Ak sa však nenájde menovaný brat, dedičstvo nech sa odovzdá kráľovi.*⁵

Šľachta sa snažila dedičskú sústavu platnú pre nedonačné šľachtické majetky rozšíriť aj na donačné, výrazom čoho bol spomenutý zák. čl. 9/1267, ktorý povolával pobočných príbuzných aspoň vtedy, ak poručiteľ donačného majetku padol vo vojne.⁶ Tento boj princípu aviticitného a iuris regii sa skončil víťazstvom posledného, a to za Anjouovcov, absolutistických panovníkov, ktorí sa inak vedeli postaviť proti nárokom šľachty ako slabí Arpádovci.

Na podklade danom reformou Ľudovíta Veľkého sa šľachtické dedičské právo vyvíjalo ďalej právom obyčajovým, až nadobudlo podobu zobrazenú v Tripartite⁷, v tejto podobe zostalo v platnosti (v podstate) až do roku 1848. V tomto období nadobudlo určité pevné formy aj dedičské právo mestské a poddanské. V minulosti patrili v oblasti práva dedičského aj ustanovenia pre klérus (rehoľníci, kňazi, biskupi a podobne).

Keďže šľachtické dedičské právo je rozsiahlejšie a má širšiu vetvu pôsobnosti, rozhodol som sa ho bližšie definovať v nasledujúcich odsekoch, ktoré definuje Š. LUBY (2000).

Šľachtické dedičské právo sa rozdeľovalo na:

1. zákonné dedenie,
2. dedenie podľa posledného poriadku.

---

⁵ úryvok zo *Zákonov Sv. Štefana I.*: KOLÁRIK J. – VOJÁČEK L. *Právne dejiny Slovenska*. Bratislava: Univerzita Komenského, Právnická fakulta, 2005, str. 16

⁶ LUBY, Š., 2002, str. 511-513

⁷ Tripartitum je v našej oblasti základom dejín súkromného práva. Práca bola súpisom obyčajového práva platného v Uhorsku v 16. storočí. Keďže podľa uhorského práva obyčaj mala prednosť pred zákonom, je pochopiteľné, že počas storočí používania Tripartita bolo potrebné prácu meniť a dopĺňať.

<http://www.saske.sk/cas/zoznam-rocnikov/2010/3/5892/> (7. február 2012)

1. Zákonné dedenie

Pri zákonnom dedení, ktoré sa opieralo priamo o zákon alebo o obyčajové právo, a nie o vôľu poručiteľa, sa postupne aj v iných dedičskoprávnych systémoch utvorili známe dedičské triedy, takže sa rozoznávalo potom:

dedenie potomkov,
dedenie predkov,
dedenie pobočných príbuzných,
dedenie manželky,
dedenie fisku⁸.

Od toho času a v tom rozsahu, odkedy a v akej miere bola uznaná testovacia sloboda, bolo zákonné dedenie len náhradné, podľa zákona sa dedilo len vtedy, ak poručiteľ nezanechal posledný poriadok, alebo ak bol tento neplatný, alebo ak dedenie podľa posledného poriadku sa nemohlo uskutočniť, alebo dedič sa zriekol, odmietol alebo bol nespôsobilý dediť alebo bol nehodný alebo vydedený.

Zákonné dedenie nastupovalo tiež len vtedy, ak pozostalosťou nedisponoval poručiteľ, preto ak poručiteľ nedisponoval určitým majetkom, alebo ak posledný poriadok nebol platný vzhľadom na určitú časť majetku a pod., v patričnej miere sa dedilo podľa zákona, lebo v našom práve neplatila zásada, *nemo pro parte testatus, pro parte intestatus decedere potest*⁹.

2. Dedenie podľa posledného poriadku

Posledný poriadok je právny úkon poručiteľa, ktorým poručiteľ disponuje svojím majetkom pre prípad smrti. Dedenie podľa posledného poriadku bolo známe odvtedy, odkedy bolo uznané individuálne súkromné vlastníctvo, teda už od doby sv. Štefana.

V Zlatej bule aj v neskoršom zákonodarstve bola šľachticom, ktorí nemali potomkov, priznaná testovacia sloboda. V najstaršej bode sa na testovanie vyžadovalo kráľovské privilégium a testamenty sa robili pred vierehodnými miestami. Úpravu testovania

---

⁸ Ak neboli iní zákonní dedičia, ani dedičia ustanovení, dedil všetok majetok z titulu odúmrtie kráľ, neskoršie štát...

LUBY, Š. 2000, str. 522

⁹ zásada rímskeho práva podľa ktorej bolo možné dediť len zo zákona, alebo len zo závetu.

http://www.ja-sr.sk/files/Dedicske_konanie_Valusova.pdf (7. február 2012)

ponechávalo zákonodarstvo v podrobnostiach obyčajovému právu, a preto nebola vždy a všade rovnaká, zákonné ustanovenia sa v staršej dobe týkali testametnov a ich zriaďovanie len zriedkakedy, za takého stavu prax ovládaná cirkevnými súdmi uplatňovala v tejto otázke aj právo rímske a kánonické. To spôsobovalo veľkú neistotu, alebo zákonodarca účinne zasiahol až zák. čl. 27/1715 a 14/1729. Naše staré právo poznalo ako formu posledného poriadku: závet a kodicil a okrem toho dedičskú zmluvu.¹⁰

2.2 Vývin dedičského konania po roku 1848

Reformy z roku 1848 sa dotkli aj dedičského práva spôsobom, ktorý už bol uvedený na príslušných miestach, odstránili najmä rozdiely medzi aviticitným a nadobudnutým majetkom, aj medzi majetkom vyhradeným mužom a ženám, rovnako odstránili aj základy pre rozoznávanie majtku šľachtického, meštianskeho a urbárskeho. Tým bolo umožnené vytvorenie jednotného dedičského práva, bez ohľadu na pohlavie a rodové výsady.

Zo starého dedičského práva takto zostali celkom nepoužiteľné trosky. Tým vznikla medzera, ktorá bola na čas zaplnená zavedením rakúskeho dedičského práva.

Zásahy z roku 1848 a nasledujúcich rokov boli práve v dedičskom práve také radikálne a rozsiahle, že Judexkuriálna konferencia¹¹ musela vytvoriť celkom nový systém dedičského práva, na ustanoveniach Dočasných súdnych pravidiel (časť I. Dedičský poriadok, rok 1861¹²) spočíva prevažne aj dnešné dedičské právo.¹³

---

¹⁰ LUBY, Š. 2000, str. 522

¹¹ Judexkuriálna konferencia zasadala od 23. januára 1861 do 4. marca 1861, pod predsedníctvom iudex curiae regiae grófa Apponyiho. V tomto čase sa uskutočnilo celkovo jej 18 zasadnutí. www.ht-juris.sk/r1c2/T036-052.pdf (7. február 2012)

¹² KOLÁRIK, J. – VOJÁČEK, L., 2005, str. 98

¹³ LUBY, Š. 2000, str. 533

3 CHARAKTERISTIKA DEDIČSKÉHO PRÁVA

3.1 Pojem, predmet a funkcia dedičského práva

Smrťou zaniká spôsobilosť občana mať práva a povinnosti. Občan prestáva byť právnym subjektom. Osudy práv a povinností, ktoré sa dovtedy na zomrelého viazali, nie sú po jeho smrti rovnaké. Ich ďalšia existencia alebo zánik, príp. ich transformácia alebo modifikácia bude závisieť od povahy týchto práv a povinností a od toho, akým spôsobom a z akých dôvodov boli na zomrelého viazané. Ich ďalší osud bude teda závisieť od toho, či ide o práva osobnej, alebo majetkovej povahy, či ide o práva absolútne, alebo relatívne, či ide o práva vlastnícke, resp. o iné vecné práva, alebo o práva obligačné. Ďalej bude dôležité, ako tieto práva a povinnosti súviseli s osobou zomrelého.¹⁴ Lazár (1987) v ďalšej publikácii upresňuje charakteristiku dedičského práva. Fyzická osoba prestáva byť právnym subjektom. Ďalej v jeho diele píše o rôznorodosti osudu práv a povinností.

Rôznorodosť práv a povinností po smrti subjektu na ktorý boli viazané, je nasledovná:

- a) Práva a povinnosti smrťou subjektu bez ďalšieho, t.j. bez ďalších právnych následkov zanikajú. Ide o práva a povinnosti osobnej povahy (napr. právo na bolestné, právo na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, vyživovacia povinnosť),
- b) Uplatnenie ochrany dotknutého práva smrťou oprávneného subjektu prechádza na iné osoby, ktorým zákon priznáva právo na ochranu práv spätých s individualitou zomretého,
- c) Niektoré práva prechádzajú na dedičov, ale nie z titulu dedenia, ale na základe osobitného ustanovenia zákona. Oprávnené osoby sú identifikované tým, že ide o dedičov, a právo na nich síce prechádza v dôsledku smrti fyzickej osoby, ale nie z titulu dedenia, ale z titulu osobitného zákonného ustanovenia.

---

¹⁴ LAZÁR J. – ŠVESTKA J. et al. Československé občianske právo. Bratislava: Obzor, 1987, str. 395

Tak je to najmä pri

- prechode práva nájmu družstevného bytu,
- pri plnení poisťného, ak poisťnou udalosťou je smrť poisteného a niet osôb, ktoré v poradí dedičov poisteného podľa zákona predchádzajú:

a) Práva smrťou oprávneného prechádzajú v pozmenenej (transformovanej) forme na dedičov,

b) Práva prechádzajú v nezmenenej forme na dedičov. Ide o majetkové práva, ktoré nemajú osobnú povahu. tento prechod majetkových práv sa uskutoční podľa osobitných predpisov, ktoré označujeme ako dedičské právo, resp. dedenie, obsiahnutých v siedmej časti Občianskeho zákonníka.¹⁵

Dedičské právo v objektívnom zmysle je súhrnom právnych noriem, ktoré upravujú prechod a nadobúdanie majetkových práv po zomretej osobe inými subjektmi. Prameňom dedičského práva sú ustanovenia siedmej časti Občianskeho zákonníka nazvanej dedenie (§ 460-487). Dedenie autorských práv je upravené v § 30 Autorského zákona. Konanie o dedičstve je upravené v piatej hlave tretej časti v paragrafe 175a až 175zd Občianskeho súdneho poriadku.

Dedičské právo v subjektívnom zmysle je oprávnenie určitej osoby by dedičom. Toto subjektívne právo dediča má absolútnu povahu a pôsobí voči každému. Povinnosť ostatných spočíva v rešpektovaní a uznávaní tohto práva dediča.¹⁶

Dedenie je teda všeobecný prechod práv a povinností pozomrelej osobe na iné subjekty okrem prípadov, o ktorých Občiansky zákonník ustanovuje inak.¹⁷ Iné subjekty, ktoré Lazár vo svojej publikácii spomína sú fyzické a právnické osoby. Fyzické osoby sú reálne biologicky jestvujúce osoby, ľudia žijúci ako jednotlivci. V moderných demokratických štátoch sú nimi všetky ľudské bytosti¹⁸. Právo im priznáva spomenutú schopnosť mať práva a povinnosti a taktiež vlastnými úkonmi

---

¹⁵ LAZÁR, J. et al. Základy občianskeho práva hmotného. Bratislava: IURA EDITION, 2000, str. 266

¹⁶ LAZÁR, J., 2000, str. 266

¹⁷ LAZÁR, J. – ŠVESTKA, J. et al. 1987, str. 396

¹⁸ OTTOVÁ, E. Teória práva. Bratislava: Heuréka, 2006, str. 263

nadobúdať povinnosti a práva. V prípade fyzických osôb spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká narodením a zaniká smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.¹⁹

Šmihula ďalej definuje aj právnické osoby, a to ako organizácie osôb a majetku vrátane samosprávnych korporácií a štátu. Sú vytvorené s určitým cieľom a platné právo im priznáva právnu subjektivitu, pričom táto subjektivita nemusí byť úplná (všeobecná právna subjektivita) a môže byť obmedzená iba na isté oblasti právnych vzťahov¹⁹.

Dedenie je prechod práv a povinností občana z dôvodu jeho smrti (mortis causa) na iné subjekty a označuje sa ako dedičská postupnosť – dedičská sukcesia. Občan, po ktorom sa dedí, sa nazáva poručiteľ. Subjekt, na ktorého prechádzajú práva a povinnosti poručiteľa, sa nazýva dedič. Dedičom môžu byť občania, organizácie (právnické osoby) a štát. Osobitne treba posudzovať prípad, keď majetok poručiteľa prechádza na štát (ako odúmrt'), pretože niet žiadneho dediča. Vtedy štát nie je dedičom¹⁷.

Dedičstvo tvorí súhrn majetkových práv a záväzkov, ktoré nezanikajú smrťou a do ktorých nastupujú právni nástupcovia zomrelého. Smrťou zaniká napr. právo na bolestné, vyživovacia povinnosť. Dedičstvo sa nadobúda okamžikom smrti poručiteľa. Dedí sa len ten majetok, ktorý poručiteľovi patril v dobe jeho smrti.²⁰

Predmetom dedenia je majetok poručiteľa, ktorý sa označuje ako dedičstvo (pozostalosť). Majetkom sa v tomto zmysle rozumie súbor majetkových práv a povinností absolútnej i relatívnej povahy. To znamená, že predmetom dedenia budú vlastnícke práva, ostatné vecné práva, teda práva k cudzím veciam (najmä práva a povinnosti z vecných bremien), osobnomajetkové práva (autorské práva a práva priemyselného vlastníctva, t.j. vynálezcovské práva, prvá priemyselných a úžitkových vzorov, práva z ochrany topografií polovodičových výrobkov a zo zlepšovacích návrhov) a ďalej záväzkové práva, teda pohľadávky a dlhy.²¹

Predmetom dedenia v našej spoločnosti sú predovšetkým veci, ktoré sú predmetom osobného vlastníctva. Pilierom dedičského práva je ustanovenie Čl. 20 ods. 1 Ústavy

---

¹⁹ ŠMIHULA, D. Teória štátu a práva. Bratislava: EPOS, 2010, str. 339

²⁰ MADARA, Z. Právnický slovník. Praha: Panorama, 1988, str. 116

²¹ LAZÁR, J. et al. 2000, str. 267

Slovenskej republiky v znení: *Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje*²².

Presne na rovnakom princípe je právo dediť zahrnuté aj v ústavnom zákone Českej republiky v článku 11 ods. 1.²³

Benčík a Nesrovnal (1985) v ich publikácii píšú, že dedičské právo napomáha stabilizovať osobné vlastníctvo pracujúcich a zvyšovať ich životnú úroveň, na rozdiel od dedičského práva vykorisťovateľských formácií. Tam slúži na zabezpečenie a udržanie triednej nadvlády vykorisťovateľov. A to tým, že im zachováva a rozširuje vlastníctvo k výrobným prostriedkom. Pri dedení osobného vlastníctva možno u nás dediť aj predmety súkromného vlastníctva.²⁴

Dedičstvo predstavuje aktívne hodnoty – aktívne pozostalosti a pasívne hodnoty – pasívne pozostalosti. Dedičstvo, ktorého pasíva prevládajú nad aktívami, je predĺženým dedičstvom. Dedič sa v zásade nemôže dostať do horšej majetkovej situácie v dôsledku dedenia. Preto platí, že dedič zodpovedá za poručiteľove dlhy len do výšky sumy nadobudnutého dedičstva²⁵.

Časom, kedy majetok poručiteľa prechádza na dedičov, je okamih smrti poručiteľa. Na tento prechod sa nevyžaduje žiadny právny akt zo strany dediča. Takýto systém dedičskej postupnosti sa označuje ako delačný systém (dedičstvo nadobúdajú dedičia priamo faktom smrti poručiteľa). Naproti tomu podľa dedičného systému sa subjekty stávajú dedičmi až prejavom vôle, že dedičstvo prijímajú. V našom dedičskom práve sa uplatňuje delačný systém. Princíp rovnosti subjektov v občianskom práve, podľa ktorého žiadne právo nemôže jeden subjekt nanútiť druhému subjektu proti jeho vôli, však vyžaduje, aby aj dedič mal možnosť voľne sa rozhodnúť, či chce nadobudnúť dedičské práva teda či vôbec chce byť dedičom. Dedičovi túto možnosť poskytuje Občiansky zákonník v § 463 a nasl. tým, že mu priznáva právo dedičstvo odmietnuť.²⁶

---

²² ŠTEFANKO M. Ústava Slovenskej republiky. Bratislava: IRIS, 2001, 2004, čl. 20, str. 12

²³ Ústavný zákon č. 2/1993 Sb. v znení ústavného zákona č. 162/1998 Sb. a nasl. (Listina základných práv a slobod) ako súčasť ústavného poriadku Českej republiky

²⁴ BENČÍK, M. – NESROVNAL, V. et al. Právnická príručka. Bratislava: Obzor, 1985

²⁵ LAZÁR, J. – ŠVESTKA, J. et al. 1987

²⁶ LAZÁR, J. et al. 2000, str. 266

Základnou funkciou, ktorú má dedičské právo v spoločnosti je posilnenie rodiny, najmä pokiaľ ide o hmotné zabezpečenie života potomkov. Právne predpisy dedičského práva sú koncipované tak, aby majetkové hodnoty nadobudnuté predkami prechádzali predovšetkým na potomkov. V tomto smere nepripúšťajú v podstate žiadnu voľnosť rozhodovania predkov. Negovanie tejto základnej funkcie dedičského práva sa pripúšťa len celkom výnimočne, ak sa potomkovia ukázali ako nehodní byť dedičmi. Táto základná funkcia dedičského práva pôsobí aj na rodičov, aby hospodárne a šetrne nakladali s majetkom po dobu svojho života. To je v súlade nielen so záujmami jednotlivca a rodiny, ale aj s celospoločenskými potrebami.²⁷

V prípade, že poručiťovi nezostali zákonní dedičia, teda počas života nemal potomkov, Občiansky zákonník mu dovoľuje disponovať s jeho celým majetkom a peňažnými hodnotami samovoľne, dobrovoľne a podľa vlastného uváženia. Dedičské právo mu umožňuje zanechať majetok (budúce dedičstvo) akejkoľvek osobe buď fyzického alebo právnického typu. Teda zákon mu umožňuje široké spektrum možností, komu môže svoj majetok nadobudnutý počas jeho celého života zanechať. Rozhodovať sa môže aj medzi neziskovými, či príspevkovými organizáciami. Prechod takéhoto typu dedenia majetku sa vykoná formou testamentu (závetu). O tejto zákonnej forme slobodného výberu vhodného dediča budem písať v nasledovných častiach a subčastiach mojej práce.

3.2 Dedičskoprávny vzťah a pojem dedič

Smrť poručiťa ako právna skutočnosť spôsobuje vznik dedičskoprávneho vzťahu a dedič možno len po fyzickej osobe. Otázka smrti fyzickej osoby bola predmetom výkladu v štvrtej hlave. Nikdy nemožno dedič po právnickej osobe. Dedičskoprávny vzťah teda vzniká smrťou poručiťa, nikdy neexistuje za života poručiťa, a to ani vtedy, keď poručiť urobil zvet. Zvet je totiž jednostranným právnym úkonom poručiťa, ktorým pre prípad svojej smrti povoláva určité, v závete ustanovené osoby za dedičov, avšak až smrť poručiťa, spôsobuje, že poolaní dedičia sa stávajú skutočnými dedičmi. Z tohto hľadiska rovnaká situácia nastáva vtedy, ak poručiť nezanechá zvet, vtedy sa dedí na základe zákona. Zákon teda povoláva určité osoby za

---

²⁷ LAZÁR, J. et al, 2000

dedičov, ale takto zákonom povolané osoby sa stávajú skutočnými dedičmi (zákonní dedičia) až smrťou poručiteľa. Vtedy vzniká dedičskoprávny vzťah.²⁸

Prvým prvkom dedičskoprávneho vzťahu sú jeho subjekty, ktorými sú na jednej strane dedič (alebo dedičia, ak ich je viac) a na druhej strane všetky ostatné subjekty (tretie osoby), ktoré majú v tomto vzťahu len negatívnu povinnosť uznávať dediča za dediča a rešpektovať jeho dedičské práva. Ide o vzťah absolútnej povahy. Keďže smrť poručiteľa ako právna udalosť spôsobuje vznik dedičskoprávneho vzťahu, pretože tento vzťah vznikol ažtedy keď on už nežil, a teda nie je právnym subjektom. Existencia dediča povolaného dedič, či už na základe zákona, alebo na základe závetu, je teda podmienkou vzniku dedičskoprávneho vzťahu. Keby nebolo dediča, chápal by oprávnený subjekt takéhoto právného vzťahu, teda jeden z prvkov, z ktorých sa dedičskoprávny vzťah skladá, takže dedičskoprávny vzťah by vôbec nemohol vzniknúť.²⁹

Účastníci konania o dedičstve sú tí, o ktorých sa možno domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi (predovšetkým tí, ktorým svedčí niektorý s dedičských titulov – závetní alebo zákonní dedičia). Dĺžku trvania účasti v konaní môže ovplyvniť skutočnosť, že dedič bol platne vydedený, alebo je nespôsobilý dedič a poručiteľ mu túto skutočnosť neodpustil.³⁰

Predmetnej téme prekážok a skutočností ovplyvňujúcich spôsobilosť dedič a tak nadobudnúť zdedený majetok po poručiteľovi sa budem venovať v ďalšej subkapitole. Podrobnejšie sa budem zaoberať procesnými úkonmi v zmysle platných právnych noriem v oblasti dedičského konania (konania o dedičstve) v tretej kapitole mojej bakalárskej práce. Táto kapitola bude obsahovo najrozsiahlejšia a bude oboznamovať o základnom pilieri mojej práce – Konaní o dedičstve.

Druhým prvkom dedičskoprávneho vzťahu je predmet (objekt) tohto vzťahu. Objektom právného vzťahu je to, kvôli čomu vlastne subjekty vstupujú do právnych vzťahov³¹. Je ním majetok, ktorý do okamihu smrti patril poručiteľovi a ktorý sa

---

²⁸ LAZÁR, J. et al. 2000

²⁹ Tamtiež, str. 271

³⁰ FICOVÁ, S. et. al. Občianske právo procesné. Bratislava: Univerzita Komenského, 2008 str. 306

³¹ OTTOVÁ, E. 2006, str. 142

označuje ako dedičstvo Keby takýto majetok neexistoval, smrť občana by nespôsobila vznik dedičskoprávneho vzťahu, lebo by chýbal predmet (dedičstvo), na ktorý by mohlo dedičské právo upínať, takže by nebolo čo dediť.³²

Tretím prvkom dedičskoprávneho vzťahu je jeho obsahová zložka, t.j. subjektívne dedičské právo dediča k dedičstvu (k dedičskému podielu), ktoré nadobudol okamihom smrti poručiteľa. Toto právo má absolútnu povahu a vyžaduje, aby ho každý rešpektoval. Dedič uplatňuje svoje absolútne dedičské právo predovšetkým v konaní o dedičstve pred štátnym notárstvom, kde vyžaduje, aby bol uznaný za dediča. Rovnako toto jeho právo pôsobí voči každej tretej osobe, od ktorej vyžaduje, aby ho považovala za dediča. V praxi pôjde najmä o osoby, s ktorými bol zomrelý v občianskoprávnom majetkovom vzťahu, do ktorého dedič vstúpil smrťou zomrelého.³³

Podľa Lazára je výslovne potrebné na to, prišlo k dedeniu okrem dedičského titulu smrť poručiteľa a jestvovanie platného a oprávneného dediča. Tieto reálie označujeme ako predpoklady dedenia. Ich splnenie je potrebné vždy vo všetkých prípadoch dedenia, aby vzniklo konkrétne subjektívne dedičské právo.

Dedičom je osoba povolaná dediť zo závetu alebo zo zákona. Dedičom zo zákona je teda fyzická osoba, ktorá je v určitom blízkom osobnom vzťahu k poručiteľovi. Dedičom zo závetu je taká osoba, ktorú si za dediča poručiteľ povolá, pričom ním môže byť nielen fyzická osoba, ale aj právnická osoba alebo štát. Na to, aby bol dedič spôsobilý dediť stačí mať spôsobilosť na práva a povinnosti, nevyžaduje sa aj spôsobilosť na právne úkony. Osoby, ktoré nemajú spôsobilosť na právne úkony (maloleté osoby, osoby trpiace duševnou poruchou), musia byť pri právnych úkonoch, ktoré treba urobiť v súvislosti s nadobudnutím dedičstva, zastúpené zákonným zástupcom.³⁴

Poručiteľ, ktorý povolá dedičov zo závetu, môže urobiť ich výber zásadne podľa svojej úvahy a voľi, ale s jedným obmedzením: nesmie im určiť dedičstvo na úkor dedičských podielov svojich potomkov (vrátane osvojencov), ktoré im prislúchajú zo zákona (nesmie ich v závete opomenúť). Potomkov preto nazývame neopomenutelnými

---

³² LAZÁR, J. – ŠVESTKA, J., 1987, str. 379

³³ Tamtiež, str. 401

³⁴ LAZÁR, J., 2000, str. 272

dedičmi. Keby poručiteľ v závete opomenul ak ide o maloletých potomkov, prizna ich aspoň toko, koľko robí ich dedičský podiel zo zákona a ak ide o plnoletých potomkov, aspoň toľko, koľko robí jedna polovica ich dedičského podielu zo zákona, závet by bol v tejto časti neplatný. Ide o kogentné ustanovenie zákona. Neplatnosť závetu v tejto časti by bola podľa § 40a relatívna, to znamená, že dotknutí potomkovia by sa neplatnosti museli dovoliť. Výnimočne môže poručiteľ vylúčiť z dedenia toho z neopomenuteľných dedičov, ktorého vydedil.³⁵ Potomci dediča tvoria osobitnú kategóriu zákonných dedičov, tzv. neopomenuteľných dedičov. Poručiteľ ich nemôže vylúčiť z dedenia konkludentným činom, tým že v závete ustanoví iné osoby za dedičov a ich opomenie. Napriek takémuto ich opomenutiu v závete tieto osoby dedia v určitej miere priamo zo zákona. Poručiteľ ich však môže vylúčiť z dedenia výslovným prejavom svojej vôle, tzv. vydedení. Vydedenie je jednostranný právny úkon poručiteľa, ktor musí spĺňať materiálne a formálne náležitosti ustanovené zákonom.³⁶

Podľa Lazára je materiálnou náležitosťou vydedenia konkrétna existencia v zákone ustanoveného dôvodu vydedenia. tieto dôvody sú taxatívne ustanovené a všetky spočívajú v kvalifikovanom správaní potomkov. Ide o tieto dôvody:

- a) potomok neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, starobe alebo iných závažných prípadoch a toto jeho správanie bolo v rozpore s dobrými mravmi,
- b) potomok trvale neprejavuje o poručiteľa skutočný záujem, ktorý by ako potomok prejavovať mal,
- c) potomok bol odsúdený za úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka,
- d) potomok trvale vedie neusporiadaný život.³⁷

Poručiteľ môže dôsledky vydedenia vzťahnuť aj na potomkove deti. V listine o vydedení však takéto dôsledky vydedenia musí výslovne uviesť. Keďže dôvody

---

³⁵ Tamtiež, str. 272 - 273

³⁶ LAZÁR, J. – ŠVESTKA, J., str. 382

³⁷ LAZÁR, J., 2000

vydedenia sú materiálnym predpokladom právneho aktu vydedenia, súd v konaní o dedičstve bude skúmať ich objektívnu existenciu.

Formálnou náležitosťou vydedenia je vyhotovenie listiny o vydedení, ktorá musí spĺňať rovnaké formálne predpoklady ako zriadenie závetu. V tejto listine musí byť uvedený dôvod vydedenia inak by bolo vydedenie neplatné. Nemožno vylúčiť, že vydedenie a závet budú obsiahnuté na tej istej listine.³⁸

Vydedenie je jednostranný právny úkon, ktorým poručiteľ odoberie svojmu potomkovi, ktorý je podľa zákona neopomenuteľným dedičom, právo dediť, ktoré by mu inak zo zákona patrilo. Vydedenie má rovnaké právne účinky ako dedičská nespôsobilosť. Rozdiel medzi vydedením a dedičskou nespôsobilosťou je v tom, že zatiaľ čo dedičská nespôsobilosť nastáva priamo zo zákona, vydedenie je prejavom poručiťovej vôle.³⁹

Lazár píše o inštitúte odmietnutia dedičstva a definuje ho ako jednostranný právny úkon dediča adresovaný súdu, ktorý prejednáva dedičstvo, v ktorom dedič vyhlasuje, že dedičstvo odmieta. Právne následky odmietnutia dedičstva nastupujú ex nunc (t.j. od okamihu smrti poručiťa), takže povolaný dedič sa skutočným dedičom nestáva a nestupuje do žiadneho dedičskoprávneho vzťahu. Odmietnutie dedičstva je jednostranným právnym úkonom, ktorý musí spĺňať určité formálne a obsahové náležitosti: z hľadiska formy musí ísť buď o ústne vyhlásenie na súde, alebo o písomné vyhlásenie zaslané súdu, ktorý prejednáva dedičstvo.⁴⁰

3.3 Charakteristika pojmu dedičstvo a nadobudnutie dedičstva

Predmetom dedičskoprávneho vzťahu, a teda dedenia, je dedičstvo. Z právneho hľadiska dedičstvo predstavuje súbor majetkových práv a povinností, ktoré v okamihu smrti prislúchali poručiťovi a sú predmetom dedenia.

---

³⁸ Pozri: LAZÁR, J., 2000, str. 274

³⁹ FEKETE, I. Občiansky zákonník – úplne znenie s výkladom. Bratislava: EPOS, 2001, str. 264

⁴⁰ Tamtiež, str. 265

Skladajú sa:

a) z *absolútnych práv*, ku ktorým patrí najmä:

aa) vlastnícke právo,

ab) práva a povinnosti z vecných bremien, ak sú tieto práva či povinnosti viazané na vlastníctvo nehnuteľnosti,

ac) záložné práva,

ad) zádržné právo,

ae) absolútne osobnomajetkové práva, a to

- práva autorské,
- práva priemyselného vlastníctva, t. j. práva z vynálezu, priemyselného vzor a zlepšovacieho návrhu (zákon č. 527/1990 Zb. v znení neskorších predpisov), práva z úžitkového vzoru (zákon č. 478/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a dodatkov), práva z ochrany topografií poovodičových výrobkov (zákon č. 529/1991 Zb. v znení zákona č. 93/1993 Z.z. v jeho platnom znení).⁴¹

b) z *relatívnych práv*, a to z práv záväzkových, pokiaľ tieto práva neboli obmedzené na osobu veriteľa, alebo pokiaľ obsahom povinností nebolo plnenie, ktoré mal vykonať osobne dlžník. V týchto prípadoch práva, resp. povinnosti smrťou zanikajú.⁴²

Lazár (2000) ďalej píše, že ak ide o podielové spoluvlastníctvo, predmetom dedenia je spoluvlastnícky podiel. Ak ide o bezpodielové spoluvlastníctvo, smrťou jedného z manželov nastáva zánik bezpodielového spoluvlastníctva a predmetom dedenia je potom tá časť z bezpodielového spoluvlastníctva, ktorá po vypořiadaní pripadla poručiteľovi.

Predmetom dedičstva sa stávajú aj peňažné nároky zomretého pracovníka (okrem práva na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré sú viazané

---

⁴¹ LAZÁR J., 2000, str. 276

⁴² Tamtiež, str. 406

na osobu, a jej smrťou zanikajú) z pracovného vzťahu, ak niet osôb, ktoré dedičov zo zákona v poradí predchádzajú.⁴³

Dedičstvo, ktoré nenadobudne žiaden dedič (pretože dediča niet), nie je vlastne dedičstvom v pravom zmysle a pripadá štátu z osobitného titulu. Teda štát ho nenadobúda z titulu dedenia. Takéto dedičstvo sa nazáva odúmrt'⁴⁴. Dedičstvo, ktoré prepadlo štátu ako odúmrt', nemôže štát odmietnuť, ale ho musí zlikvidovať. Štát pri odúmrti zodpovedá za všetky dlhy poručiteľa a za primerané náklady jeho pohrebu rovnako ako zákonný dedič. Ak peňažný dlh poručiteľa nemožno uspokojiť peniazmi z dedičstva, štát môže na úhradu peňažného dlh poručiteľa použiť aj jednotlivé predmety z dedičstva.⁴⁵

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa⁴⁶. Od toho okamihu môžu dedičia s dedičstvom zásadne nakladať. V tejto dispozičnej voľnosti sú však obmedzení tým, že pre každé nakladanie s dedičstvom, ktoré presahuje rámec obvyklého hospodárenia potrebujú súhlas štátneho notárstva a až do skončenia dedičského konania. Týka sa to najmä predaja vecí patriacich do dedičstva⁴⁷

Švestka a Lazár (1987) ďalej píšu, že v praxi nie je vždy jednoznačné a jasné, kto sú dedičia a aký majetok tvorí dedičstvo. Preto právny poriadok nenecháva túto otázku na samých dedičov, ale zasahuje s cieľom objasniť po smrti každého jednotlivého občana. Robí tak prostredníctvom štátneho notárstva v osobitnom konaní – v konaní o dedičstve, ktoré je upravené v prvej hlave štvrtej časti (§ 26 a nasl.) notárskeho poriadku. Toto zasahovanie spočíva v tom, že len čo štátne notárstvo zistí smrť občana, ex offo začne konanie o dedičstve a skúma, či po zomrelej osobe zostal majetok (majetkové práva a povinnosti). Skúma aj či existujú subjekty, ktorým prislúchajú v danom prípade dedičské tituly.⁴⁸

---

⁴³ ustanovenie § 260 ods. 2 Zákonníka práce v jeho platnom znení

⁴⁴ pozn. odúmrt' – lat. hereditas caduca (LAZÁR, J. et al. 2000, str. 406)

⁴⁵ LAZÁR, J. – ŠVESTKA, J. et al. 1987

⁴⁶ ustanovenie § 460 Občianskeho zákonník v jeho platnom znení

⁴⁷ ustanovenie § 41 zákona o notároch a notárskej činnosti

⁴⁸ LAZÁR, J. – ŠVESTKA, J. et al. 1987

3.4 Dedičské tituly

3.4.1 Dedenie zo zákona

Dedenie zo zákona upravuje Občiansky zákonník v druhej hlave siedmej časti. Pri dedení zo zákona prechádza dedičstvo na osoby určené zákonom čiže na zákoných dedičov. Sú to: poručiťova manželka, jeho najbližší príbuzní, ako aj spolužijúce osoby. Zákon tak umožňuje, aby majetok zomrelého prešiel na osoby, ktoré mu boli najbližšie a ktoré tvorili jeho rodinu, resp. s ním žili v spoločnej domácnosti. Tieto osoby sú rozdelené do troch skupín zákonných dedičov, ktoré sú navzájom v pomere subsidiarity. To znamená, že najprv dedia dedičia v prvej skupine. Ak niet dediča v tejto skupine, nastupujú dedičia duhej skupiny. Až v prípade keď nie sú dedičia ani v tejto skupine, nastupujú dedičia tretej skupiny. Teda popri sebe zároveň nemôžu dediť dedičia z rôznych skupín. Ak niektorý zo zákonných dedičov v určitej skupine nededí, jeho uvoľnený podiel zostáva zásadne ostaným zákonným spoludedičom v tejto skupine (tzv. akrescencia). Iba pri uplatnení tzv. reprezentačného práva⁴⁹ nadobúdajú uvoľnený podiel detí poručiťa rovnakým dielom ich ďalší potomci. Vnútri jednotlivých dedičských skupín sú podiely všetkých dedičov spravidla rovnaké. Výnimka platí v druhej skupine, a to v tom smere, že pozostalému manželovi musí pripadnúť aspoň polovica dedičstva. Aj pri uplatnení tzv. reprezentačného práva dochádza k ďalšiemu deleniu rovnakých podielov niektorých dedičov.⁵⁰

1. *Prvú skupinu* zákonných dedičov tvoria:

- a) deti poručiťa,
- b) pozostalý manžel.

Manžel ako dedič môže dediť v prvej skupine najviac polovicu dedičstva za predpokladu, že ďalším spoludedičom je jediné dieťa poručiťa. Akšak pozostalý manžel nemôže byť výhradným dedičom v prvej skupine. Ak poručiť nezanechal potomkov dedí manžel až v druhej skupine.

---

⁴⁹ reprezentačné právo (lat. ius representationis) – ustanovenie § 473 ods. 2 Občianskeho zákonníka v jeho platnom znení

⁵⁰ ŠVESTKA, J. – LAZÁR, J. et al, 2000, str. 411

2. *Druhá skupina* zákonných dedičov nastupuje vtedy, keď nededí ani jeden z poručiteľových potomkov. V tejto skupine dedia:

- a) pozostalý manžel,
- b) rodičia poručiteľa,
- c) tzv. *spolužijúce osoby*⁵¹.

Pozostalý manžel dedí v druhej skupine buď polovicu (v prípade, ak dedia ďalší spoludedičia v tejto skupine), alebo celé dedičstvo (v prípade, keď je v tejto dedičskej skupine výhradným dedičom). Na rozdiel od prvej skupiny teda môže dediť manžel v druhej skupine samostatne. V druhej skupine sa neuplatňuje reprezentačné práv t. j. uvoľnené podiely po rodičoch nenadobúdajú ich deti, teda súrodenci poručiteľa. Súrodenci dedia až v tretej skupine.

3. *V tretej skupine* zákonných dedičov dedia:

- a) poručiteľovi súrodenci,
- b) *spolužijúce osoby*.

Na rozdiel od druhej skupiny môžu *spolužijúce osoby* v tejto skupine dediť samostatne. Sporná otázka, či sa môžu dedičské tituly v tejto skupine kumulovať, zväčša vyriešila teória i prax v zmysle predchádzajúceho výkladu, t. j. že zákon túto kumuláciu nepredpokladá, a preto ju nemožno pripustiť. Lazár pojem domácnosť definuje, tak ako je uvedená v § 115, že ju tvorí fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby.⁵²

Vo štvrtej skupine, tak ako sa uvádza v dôvodovej správe k § 475a, zákonodarca bol pri vytvorení tejto novej skupiny dedičov zo zákona motivovaný úsilím posilniť význam rodinných vzťahov. Ustanovil že ak v tretej skupine nededí nijaký dedič, dedia v štvrtej

---

⁵¹ *spolužijúce osoby*: osoby ktoré žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktoré sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť aleb boli odkázané výživou na poručiteľa (§ 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka v jeho platnom znení)

⁵² LAZÁR, J. et al. 2000, str. 285

skupine v prvom rade rovnakým dielom prarodičia poručiťa (v bežnej reči jeho starí rodičia).⁵³

Zákonodarca však v tejto skupine určuje aj dedičov v druhom rade. Ak nededí žiaden z prarodičov poručiťa, dedia rovnakým dielom ich deti, t.j. strýkovia a tety poručiťa.⁵⁴

3.4.2 Dedenie zo závetu

V závete poručiť ustanovuje dedičov, prípadne určí ich podiely alebo veci a práva, ktoré im majú pripadnúť. Ak nie sú podiely závetom určené, platí, že podiely sú rovnaké. Závet musí byť napísaný vlastnou rukou poručiťa alebo ho možno vyhotoviť v inej písomnej forme za účasti svedkou alebo formou notárskej zápisnice. Závet musí obsahovať deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.⁵⁵

Podstatnou náležitosťou závetu je určenie dediča, a to jednoznačným spôsobom, aby nevznikli pochybnosti o tom, koho mal poručiť na mysli. Závetným dedičom je osoba, ktorú ustanovil poručiť v závete ako svojho dediča.⁵⁶

Fekete (2001) píše, že počínajúc rokom 1992 zákon pripúšťa ustanovenie závetu, ktorým sa zriaďuje nadácia. Zákon v tomto prípade vyžaduje, aby závet obsahoval štatút nadácie. Musí byť v súlade § 20c Občianskeho zákonníka, ktorá kladie vysoké nároky na zostavenie závetu. Z toho dôvodu by sa mal závet v tomto prípade zriaďiť notárskou zápisnicou.⁵⁷

Lazár (2000) píše, že jednotlivé skupiny dedičov zo zákona predstavujú odstupňovaný prioritný záujem zákonodarcu (a teda spoločnosti) o určité okruhy osôb, ktoré sú s poručiťom spojené rodinným alebo iným blízkym osobným vzťahom. Vymedzením týchto skupín a určením dedičských podielov jednotlivých osôb zákonodarca svojím spôsobom vyjadruje ideálny stav rodinných vzťahov, či spolužitia v spoločnej domácnosti, resp. svoju predstavu o ňom. Pri vymedzení dedičov zo zákona

---

⁵³ Pozri: LAZÁR, J a kol. 2000, str. 288

⁵⁴ Tamtiež, str. 288 - 289

⁵⁵ BARANCOVÁ, H. – LEHOTSKÁ, M. Základy práva. Nitra: ENIGMA, 1997, str. 107

⁵⁶ FEKETE, I., 2001, str. 275

⁵⁷ FEKETE, I., 2001

sa teda uplatňuje spoločenské hľadisko. Skutočnosť videná zo subjektívneho hľadiska poručiteľa sa však môže javiť aj inak, než ju predpokladá zákonodarca. Zákon preto pripúšťa možnosť, aby poručiteľ so zreteľom na konkrétne vzťahy vo svojej rodine ako aj so zreteľom na svoje prípadné ďalšie osobné väzby k iným osobám určil svojou poslednou vôľou (závetom, testamentom), pokiaľ ide o jeho majetok, iný dedičský poriadok, než to vyjadrujú ustanovenia § 473 až 475a. Z úvodnej vety ustanovenia § 461 ods. 2 vyplýva, že zákonodarca dáva prednosť subjektívnemu hľadisku poručiteľa pred svojou predtavou o ideálnych či iných blízkych osobných vzťahoch. Napriek svojmu prednostnému záujmu o osoby vymenované v zákone (vymedzenie týchto osôb v podstate vyjadruje zovšeobecnenú spoločenskú skúsenosť), rešpektuje jako prioritnú poslednú vôľu poručiteľa a dedičia zo zákona nastupujú len vtedy, ak nenadobudne dedičstvo dedič zo závetu. Z toho istého ustanovenia je však zrejmé, že zákonodarca nerešpektuje poručiteľovo subjektívne hľadisko bezvýhradne, lebo zároveň ustanovuje, že ak nenadobudne dedičstvo dedič zo závetu ale dedičia zo zákon.⁵⁸

Závet je podľa nášho platného práva jedinou právnou formou, v ktorej fyzická osoba môže podľa vlastnej vôle naložiť so svojím jetkom pre prípad svojej smrti. Aj kde pojem závet nie je v Občianskom zákonníku definovaný, možno ho jednoznačne vymedziť z ustanovení upravujúcich formálne a obsahové náležitosti závetu ako jednostranný právny úkon, ktorým fyzická osoba – poručiteľ robí v predpísanej forme dispozíciu svojím majetkom pre prípad smrti.⁵⁹ Na platnosť závetu napísaného vlastnou rukou sa vyžaduje, aby ho poručiteľ vlastnou rukou napísal a podpísal a aby v ňom vlastnou rukou uviedol deň, mesiac a rok, kedy ho podpísal.⁶⁰

Závet je osobný právny úkon občana, preto poručiteľ nemôže nikoho splnomocniť, aby zaňho zriadil závet. Závet môže obsahovať vôľu iba jediného poručiteľa.⁶¹

Občiansky zákonník v ustanovení § 480 myslí aj na inštitút zrušenia závetu. Takto sa môže stať jedine ešte počas života poručiteľa, ktorý svoj závet v minulosti napísal, no na základe subjektívnych, či objektívnych skutočností sa rozhodne závet zrušiť. Právny

---

⁵⁸ LAZÁR, J. et al. 2000

⁵⁹ Tamtiež, str. 290

⁶⁰ Pozri: BENČÍK, M. – NESROVNAL, V., 1985, str. 347

⁶¹ LAZÁR, J. – ŠVESTKA, J. et al. 1987, str. 417

poriadok mu toto umožňuje a môže to urobiť buď úplným zničením písomného testamentu, alebo jeho novej verzie v neskoršom znení.

Dedenie zo závetu má prednosť pred dedením zo zákona, avšak neploletým potomkom sa musí dostať aspoň toľko, koľko je ich dedičský podiel zo zákona, a ploletým potomkom aspoň toľko, koľko tvorí jedna polovica ich dedičského podielu zo zákona. Pokiaľ tomuto ustanoveniu závet odporuje, je v tejto časti neplatná.^{62 63}

---

⁶² PAVLÁTOVÁ, J. a kol.: Základy práva. Praha: Nakladatelství technické literatury, 1982, str. 100

⁶³ citovanie odseku od Pavlátovej je ustanovené v § 479 Občianskeho zákonníka v jeho platnom znení

4 KONANIE O DEDIČSTVE

Procesnoprávna úprava konania o dedičstve veľmi úzko súvisí s právnou úpravou dedičskoprávných vzťahov v Občianskom zákonníku, ktorý prezentuje základné hmotnoprávne predpolady vzniku týchto vzťahov. Prejednaním a rozhodnutím vydanom v konaní o dedičstve sa realizuje ochrana osobných, majetkových vzťahov s dôrazom na vzťahy vlastnícke a garantuje sa právna istota pre nositeľov týchto vzťahov založených spravidla na blízkych rodinných a príbuzenských vzťahoch. Právna úprava konania o dedičstve je systematicky zaradená medzi tzv. osobitné konania nesporného charakteru⁶⁴.⁶⁵

Ficová definuje pojem *nesporové konanie*, do ktorého nepochybne patrí aj konanie o dedičstve, tak, že súd rozhoduje meritórne niele n rozsudkom, ale aj uznesedim. Tieto rozhodnutia majú zásadne konštitutívne účinky – zakladajú, menia alebo rušia právny vzťah medzi účastníkmi. Pri rozhodovaniach sa súd pravuje spravidla záujmovou zásadou (na rozdiel od zásady pomeru úspechu vo veci v konaniach sporových). S účinnosťou od 1. 1. 1993 prejednanie a rozhodovanie dedičskom konaní sa prenáša zo štátnych notárov na civilné súdy. Osobitné postavenie zostáva zachované vo vzťahu k notárovi.⁶⁶

Notárskou činnosťou je podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších zmien a doplnkov, najmä:

- a) spísovanie a vydávanie listín o právnych úkonoch,
- b) osvedčovanie právne významných skutočností,
- c) konanie vo veci notárskych úschov,
- d) úkony vo veciach notárskych centrálnych registrov.

Podľa Sváka (1995) notár pôsobí ako súdny komisár v konaní o dedičstve, ktoré sa riadi príslušnými ustanoveniami § 175 Občianskeho súdneho poriadku. Notári sú

---

⁶⁴ ustanovenia týkajúce sa dedičského konania sa nachádzajú v tretej časti, piatej hlavy Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení, venujú sa mu paragrafy od č. 175a – 175zd

⁶⁵ FICOVÁ, S. et al. 2008, str. 304

⁶⁶ Tamtiež, str. 305 a nasl.

poverovaní touto činnosťou podľa sídla obvodu súdu a zhode s rozvrhom, ktorý na návrh príslušnej notárskej komory vydáva predseda krajského súdu na každý kalendárny rok⁶⁷.

Z hľadiska jednotlivých procesných úkonov, ktoré sa v konaní o dedičstve realizujú, možno definovať základné fázy priebehu tohto konania:

- príprava na prejednanie dedičstva,
- prejednanie dedičstva,
- skončenie dedičského konania.⁶⁸

4.1 Príprava na prejednanie dedičstva

V tejto subkapitole je treba definovať prípravnú fázu dedičského konania, kde je potrebné analyzovať a charakterizovať procesnú stránku dedičského konania. Táto podmienka sa týka oboch strán vystupujúcich v procese konania, teda súdu a všetkých účastníkov konania o dedičstve. Tento proces sa začína uznesením o začatí dedičského konania.

4.1.1 Začatie konania o dedičstve

Príslušný orgán štátnej správy overený vedením matriky oznámi úmrtie vo svojom matričnom obvode súdu príslušnému na prejednanie dedičstva.⁶⁹

Súd začne konanie aj bez návrhu, len čo sa dozvie, že niekto zomrel alebo bol vyhlásený a mŕtveho. Uznesenie o začatí konania netreba doručiť.⁷⁰

Uznesenie o začatí konania o dedičstve nie je potrebné doručovať. S ohľadom na § 169 ods. 3 stačí v jednom písomnom vyhotovení uviesť výrok a deň vydania, proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.⁷¹

---

⁶⁷ SVÁK, J. Organizácia a činnosť orgánov ochrany práva. Bratislava: Univerzita Komenského 1995, str. 92 – 93

⁶⁸ FICOVÁ, S. et al. 2008, str. 305

⁶⁹ ustanovenie § 175a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

⁷⁰ ustanovenie § 175a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

Ustanovenie §175a a nasl. Občianskeho súdneho poriadku upravujú konanie o dedičstve. Vecne príslušný na konaní o dedičstve je na prvom stupni okresný súd a miestne príslušným súd podľa § 88 písm. k) Občianskeho súdneho poriadku. Pretože konanie možno začať aj bez návrhu, platí pre dokazovacie vyšetrovacia zásada. V dôsledku toho pre konanie neplatí princíp neúplnej apelácie ani obmedzenie kladené pri dokazovaní výsluchu účastníka. Uznesenie o začatí konania o dedičstve nie je potrebné doručovať. Konanie je oslobodené od súdnych poplatkov iba na prvom stupni. Požiadavka doručenia uznesení vymenovaných v § 175a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku do vlastných rúk účastníkom konania je opodstatnená závažnosťou týchto rozhodnutí.

Podľa Bajcuru 1996 je smrť osoby, prípadne jej vyhlásenie za mŕtvu právnou skutočnosťou, ktorá má za následok vznik nových spoločenskoprávnych vzťahov.⁷²

Konanie o dedičstve možno začať na návrh alebo bez návrhu – ex offo⁷³.

Uplatňuje sa nielen dispozičný princíp, ale aj tzv. princíp oficiality, charakteristický pre nesporové konania. Súd začne konanie aj bez návrhu, len čo sa dozvie, že niekto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho. Informácie o úmrtí osôb získavajú súdy na základe notifikačnej – oznamovacej povinnosti orgánov štátnej správy poverených vedením matrik (ide o úplný alebo čiastočný výpis z kníh úmrtí, ktorý má povahu verejnej listiny).⁷⁴ Podnetom pre začatie konania môže byť aj rozhodnutie súdu o vyhlásení za mŕtveho. O začatí konania súd vydá uznesenie, ktoré netreba doručovať a nie je voči nemu prípustné odvolanie.⁷⁵ Ak bol podaný návrh na začatie konania, konanie začína dňom podania návrhu a návrh musí obsahovať náležitosti podania stanovené zákonom.^{76 77}

---

⁷¹ Pozri: ustanovenie § 202 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

⁷² kol. autorov: Občiansky súdny poriadok – úplné znenie s komentárom. Bratislava: Nová práca 2009, str. 278

⁷³ ex offo – z úradnej moci, úradne

www.slovníkcudzichslov.eu/slovo/ex%20offo (13. február 2012)

⁷⁴ zákon č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov

⁷⁵ v súlade s ustanovením § 175a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

⁷⁶ pozri: ustanovenie § 43 ods. 2 a § 79 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

⁷⁷ FICOVÁ, S. a kol. 2008, str. 305

4.1.2 Príslušnosť súdu

Vecná príslušnosť v dedičskom konaní je daná okresným súdom. Miestnu príslušnosť klasifikujeme v týchto konaniach ako osobitnú výlučnú miestnu príslušnosť. Kritériá pre jej určenie sú stanovené zákonom a nie je možné ich meniť.

Podľa § 88 ods. 1 písm. 1 na konanie o dedičstve je miestne príslušný súd:

- v ktorého obvode mal poručiteľ naposledy bydlisko ak nemal bydlisko alebo ak bydlisko nemožno zistiť,
- v ktorého obvode mal poručiteľ naposledy pobyt, a ak nie je taký súd,
- v ktorého obvode je poručiteľov majetok (medzi niekoľkými takto príslušnými súdmi bude rozhodovať predstih – ten súd, ktorý vykonal prvý úkon, ostáva v zmysle zásady perpetuatio fori⁷⁸ príslušný až do skončenia konania).⁷⁹

4.1.3 Účastníci dedičského konania

Jednou zo základných procesných podmienok konania o dedičstve je vymedzenie okruhu účastníkov konania, resp. zabezpečenie ochrany tým, ktorí nie sú procesne spôsobilí alebo sú neznámi a podobne. Nesprávne alebo neúplne vymedzenie okruhu účastníkov môže mať za následok vadu konania umožňujúcu na základe opravných prostriedkov privodiť zmenu alebo zrušenie rozhodnutia.⁸⁰

Z teoretického pohľadu sa rozlišujú tri definície účastníkov konania, pričom prvá z nich – navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) – je charakteristická pre konanie sporové. Názory na účastníctvo v konaní o dedičstve sa sčasti rôznia. Vyskytujú sa názory, podľa ktorých dochádza k uplatneniu definície druhej, resp. tretej – postavenie

---

⁷⁸ Zásada v súlade s § 11 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, teda znamená, že na účely určenia, ktorý súd je príslušným súdom, sú dôležité okolnosti rozhodujúce v čase začatia konania. Ak sa počas konania niektoré skutočnosti nezmenia, nebude to mať vplyv na priebeh konania.

www.ec.europa.eu/civiljustice/jurisdiction_courts/jurisdiction_courts_cz_sk.htm (12. február 2012)

⁷⁹ FICOVÁ, S. a kol. 2008, str. 306

⁸⁰ Tamtiež, str. 306

účastníka bude mať ten, koho zákon za účastníka označuje, resp. okrem navrhovateľa všetci tí, o ktorých právach alebo povinnostiach sa má konať.⁸¹

Účastníkmi konania o dedičstve sú tí, o ktorých sa možno domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi (predovšetkým tí, ktorým svedčí niektorý z dedičských titulov – závetní, či zákonní dedičia). Dĺžku trvania účastníctva v konaní môže ovplyvniť skutočnosť, že dedič bol platne vydedený, alebo je nespôsobilý dediť a poručiteľ mu túto skutočnosť neodpustil.⁸²

*Účastníkmi konania sú tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi, a ak takých osôb niet, štát.*⁸³

Podľa Bajcuru (1996) sú účastníci konania o dedičstve:

- osoby, o ktorých možno mať dôvodne zato, že sú dedičmi,
- ak niet dedičov, tak štát,
- veriteľ (iba v prípade, že sa vyporiadava jeho pohľadávka a pri likvidácii dedičstva),
- ten, kto sa postaral o pohreb (ak poručiteľ nezanechal majetok alebo zanechal iba nepatrný majetok).

Ďalej Bajcura (1996) spomína, že vyššie uvedené vymedzenie okruhu dedičov však nie je úplné.

Účastníkom pre určitý úsek konania sú aj ďalšie osoby, napr.:

- manžel, ktorý nie je dedičom, pokiaľ sa rozhoduje o určení, ktoré z vecí patriach do bepodielového spoluvlastníctva patria do dedičstva a čo patrí pozostalému manželovi,⁸⁴
- nadobúdateľ vecí, ktorému bol predané.⁸⁵

---

⁸¹ Pozri: FOGAŠ, E. K pojmu účastník konania o dedičstve. Bratislava, Právny obzor, č. 4/1982

⁸² FICOVÁ, S. et al. 2008, str. 306

⁸³ ustanovenie § 175b Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

⁸⁴ výrok z ustanovenia § 175e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

⁸⁵ BAJCURA, A. et. al. Občiansky súdny poriadok. Bratislava: Eurounion, 1996, str. 278

Okrem účastníkov konania sa na jeho priebehu podieľajú subjekt zúčastnené na konaní. Sú to napr. svedkovia, znalci, tlmočníci a ďalšie subjekty pri zabezpečení dedičstva napr. správca dedičstva, uschovávateľ a podobne.⁸⁶

Ficová (2008) ďalej píše, že podmienkami na strane účastníkov je ich spôsobilosť byť účastníkom konania a procesná spôsobilosť. Odstránenie nedostatku procesnej spôsobilosti realizuje súd ustanovením opatrovníka, resp. kolízneho opatrovníka⁸⁷. Účastník dedičského konania sa môže dať zastúpiť zástupcom, pričom platia primerane ustanovenia o zastúpení. To sa realizuje na základe plnej moci.⁸⁸

4.1.4 Predbežné vyšetrenie a opatrenia súdu na zabezpečenie dedičstva

Hlavným poslaním tejto podkapitoly – predbežného vyšetrenia, je zozbieranie základných dôkazov a poznatkov o vzniknutých skutočnostiach, ktoré pomáhajú vytvoriť komplexný súbor poznatkov, týkajúcich sa jednotlivých a špecifických konaniach o dedičstve. Tieto reálie vypomáhajú pri ďalších procesnej krokoch časti dedičského konania.

Za týmto účelom v zmysle § 38 súd poverí notára, aby ako súdny komisár vykonával úkony v konaní o dedičstve a v taxatívne stanovených prípadoch vydal osvedčenie o dedičstve. Poverenie notára je obligatórne a nemá charakter súdneho rozhodnutia, preto nie je možné voči nemu podať opravný prostriedok (pri poverovaní notárov sa uplatňujú princípy časový, obvodový, alebo ich kombinácia). Udelené poverenie súd môže dodatočnečiť a spravidla sa realizuje záznamom, ktorý tvorí súčasť spisu. Úkony notára sa považujú za úkony súdu⁸⁹. Súd bez meškania vykoná vyšetrenie v evidencii závetov uložených u notára v úschove vedenej v Notárskom centrálnom registri závetov, či je v nej evidovaný závet poručiteľa, listina o vydedení alebo odvolanie

---

⁸⁶ FICOVÁ, S. et al., 2008 str. 307

⁸⁷ ustanovenie § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení jeho neskorších zmien a dodatkov

⁸⁸ FICOVÁ, S. et al., 2008

⁸⁹ ustanovenie § 38 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

týchto úkonov. Zistí u ktorého notára je závet uložený. Pokiaľ závet nie je spísaný formou notárskej zápisnice, založí originál závetu do registra závetov.⁹⁰

Súd môže vykonať aj neodkladné opatrenia. Úlohou týchto opatrení je vylúčenie straty vecí patriacich poručiteľovi, ich poškodenia alebo aj iných úkonov. Tieto opatrenia môže vykonať súd alebo aj notár. Príklady týchto neodkladných opatrení uvádza ustanovenie § 175e Občianskeho súdneho poriadku.

Ďalší priebeh dedičského konania závisí od toho, či sú splnené všetky procesnoprávne aj hmotnoprávne podmienky pre prejednanie a rozhodnutie v konaní. Ak sú v konaní prekážky, ktoré nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Uznesením zastaví súd dedičské konanie, ak poručiteľ nezanechal majetok. Ďalej Ficová píše, že rovnako súd postupuje keď poručiteľ zanechal majetok nepatrnej hodnoty a súčasne rozhodne o jeho vydaní tomu, kto sa ostaral o pohreb poručiteľa.⁹¹ Súd konanie zastaví uznesením, voči ktorému nie je prípustné odvolanie⁹².

Bajcura (1996) píše, že ak poručiteľ nezanechal majetok, súd konanie uznesením zastaví. So zreteľom na to, že proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie a ani sa nedoručuje. Stačí ak sa v písomnom vyhotovení uvedie výrok a deň vydania⁹³. Ďalej píše, že súd zastaví konanie aj po tom, čo majetok nepatrnej hodnoty nie je viazané na dediča. Zastavenie konania nebráni konaniu o novoobjavenom majetku v neskoršom (budúcom čase).⁹⁴

4.2 Prejednanie dedičstva

Druhou fázou dedičského konania je jeho prejednanie a následne vydanie rozhodnutia. Súčasťou tejto fázy sú úkony upovedomenia dedičov o ich dedičskom práve, možnosti odmietnuť dedičstvo, podľa okolností vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, súpis aktív a pasív dedičstva a určenie všeobecnej ceny majetku. Ak je dedičstvo predĺžené, prichádza do úvahy dohoda dedičov a veriteľov o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov. Na prejednanie dedičstva nie je

---

⁹⁰ FICOVÁ, S. et al. 2008, str. 307

⁹¹ Tamtiež, str. 308

⁹² ustanovenie § 175h ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

⁹³ ustanovenie § 169 ods. Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

⁹⁴ BAJCURA, A. et al. 1996

potrebné nariad'ovať pojednávanie, ak súd otvrdí jeho nadobudnutie jedinému dedičovi alebo ak dedičstvo pripadne štátu⁹⁵.

4.2.1 Upovedomenie o dedičskom práve a možnosť odmietnuť dedičstvo

Upovedomenie o dedičskom práve je procesn úkon súdu, ktorý možno realizovať ústne do zápisnice, písomne doručením do vlastných rúk, pri neznámom dedičovi, resp. ak pobyt dediča nie je známy, formou vyhlášky. Dedičstvo možno odmietnuť písomne alebo ústne do súdnej zápisnice. Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva sa vzťahuje na celé dedičstvo po poručiteľovi, teda aj na majetok, ktorý sa objaví po právoplatnom prejednaní⁹⁶.

Dedičstvo možno odmietnuť ústnym vyhlásením na súde alebo písomným vyhlásením zaslaným na súd. Možno tak urobiť do 30 dní odo dňa, keď prišiel dedičovi oznam o práve dedičstvo odmietnuť. Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva nie je možné odvolať. Odmietnutie dedičstva nie je totožné so vzdaním sa dedičstva v prospech niektorého spoludediča. Súčasťou poučenia je aj forma, akou môže dedič realizovať úkon, a tiež informácia o jeho následkoch. Pri zastúpení procesne nespôsobilých⁹⁷ osôb tak môže urobiť zástupca len so súhlasom súdu, zvolený zástupca tak môže urobiť len na základe plnomocenstva udeleného na tento úkon⁹⁸.

4.2.2 Vyšetrenie dedičského práva a dedičstva

Pri prejednaní dedičstva vyšetrení dedičského práva môže dôjsť k spornosti o určitých skutočnostiach alebo v otázke oprávnenosti niektorého dediča dediť. Pri spornosti v otázke dediča vyšetří súd podmienky dedičského práva obidvoch a koná ďalej s tým, ktorého dedičské právo sa javí ako pravdepodobnejšie. Ak však rozhodnutie o

---

⁹⁵ Pozri: ustanovenie § 462 Občianskeho zákonníka v jeho platnom znení

⁹⁶ FICOVÁ, S. et al. 2008, str. 309

⁹⁷ Strata procesnej spôsobilosti môže u fyzickej osoby nastať predovšetkým zbavením alebo obmedzením jej spôsobilosti k právnym úkonom na základe rozhodnutia súdu (§ 186 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku), pričom procesne nespôsobil účastník musí byť zastúpený zástupcom www.najpravo.sk/judikatura/obcianske-procesne-pravo/ucastnici-konania/procesna-nesposobilost-ucastnika-konania.html (12. február 2012)

⁹⁸ www.notar.sk/uvod/Dedicstva.aspx (12. február 2012)

dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou na súde v lehote, ktorú mu určí súd. Ak takúto žalobu v lehote nepodá, pokračuje súd v konaní o dedičstve bez zreteľa na tohoto dediča⁹⁹. Pri spornosti v otázke aktív a pasív zistí súd len ich spornosť a ak sa účastníci v tejto otázke aspoň čiastočne nezhodnú, nebude súd na sporné aktíva a pasíva pri výpočte čistého majetku prihliadať. Predpokladom pre vydanie rozhodnutia v konaní o dedičstve je zistenie všeobecnej ceny majetku, výšky dlhov a čistej hodnoty dedičstva prípadne výšky jeho predĺženia v čase smrti poručiteľa.¹⁰⁰

Podľa § 175p Občianskeho súdneho poriadku sa môžu účastníci dohodnú o tom, že predĺžené dedičstvo sa prenechá veriteľom na úhradu dlhov. Prechod dlhov upravuje Občiansky zákonník v § 470 a nasl.¹⁰¹ Vyplýva to aj z dôvodovej správy k § 470 Občianskeho zákonníka. Preto dedič zodpovedá za pasíva len do výšky nadobudnutého dedičstva. Pri uzavretí dohody o tom, že predĺžené dedičstvo sa prenechá na úhradu dlhov, závisí výber veriteľov od dedičov. Ak poručiteľ nezanechal ani zákonných dedičov, ani závet, môže sa predĺžené dedičstvo prenechať veriteľom iba v tom prípade, ak to zodpovedalo súhlasným prejavom štátu a veriteľov.¹⁰²

Ficová (2008) ďalej píše, že ak v čase smrti poručiteľa existovalo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov a nedošlo k jeho vyporiadaniu, súd tak bude musieť urobiť v rámci dedičského konania. Postupuje pritom podľa zásad stanovených v §150 Občianskeho zákonníka a vychádza zo zhodných tvrdení účastníkov o tom, ktoré veci tvorili predmet bezpodielového spoluvlastníctva. Stanoví všeobecnú cenu tohoto majetku. Následne súd určí, čo bude tvoriť predmet dedičstva a čo bude patriť pozostalému manželovi. Dôležité pre určenie všeobecnej ceny majetku je vykonanie súpisu aktív a pasív dedičstva. Súpis obsahuje pohľadávky poručiteľa, jeho záväzky, ktoré v čase smrti existovali, tie náklady spojené s pohrebom, aj keď vznikli po smrti.¹⁰³

---

⁹⁹ ustanovenie týkajúce sa § 175k ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

¹⁰⁰ FICOVÁ, S. et al. 2008, str. 310

¹⁰¹ ustanovenie § 470 Občianskeho zákonníka: *Dedenie nemá byť pre dediča majetkovým rizikom.*

¹⁰² Kol. autorov: Občiansky súdny poriadok úplne znenie s komentárom, 2009, str. 287

¹⁰³ FICOVÁ, S. et al., 2008

Súd uznesením vyzve veriteľov, aby prihlásili svoje pohľadávky. V uznesení im určí lehotu na tento úkon a súčasne ich poučí o skutočnosti, že dedičia nezodpovedajú tým veriteľom, ktorí svoje pohľadávky včas neprihlásili, ak dôjde k vyčerpaniu ceny dedičstva. Uznesenie súd uverejní vyvesením na úradnej tabuli súdu.

4.2.3 Ukončenie dedičského konania

Zistením skutočností rozhodujúcich pre vymedzenie okruhu oprávnených dedičov, rozsahu a stavu dedičstva po poručiteľovi sú splnené predpoklady pre skončenie konania o dedičstve. Ak je dedičstvo predĺžené, môžu uzavrieť dedičia veriteľmi dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov. Dohoda sa nepovažuje za formu vyporiadania dedičstva a podlieha schváleniu súdu. Predmet dohody a prechod jednotlivých práv musí byť vymedzený presne a určito. Súd rozhodne o tejto dohode uznesením proti ktorému je prípustné odvolanie. Dohodu súd neschváli, ak odporuje zákonu.¹⁰⁴

Likvidáciu dedičstva môže súd nariadiť na návrh alebo ex offo, ak:

- je dedičstvo predĺžené a nedošlo k uzavretiu dohody medzi dedičmi a veriteľmi o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov,
- ak štát nadobudol dedičstvo jako odúmrt' a veritelia odmietli prija na uspokojenie pohľadávok věci z dedičstva¹⁰⁵.

Bajcura píše, že súd rozhodne formou uznesenia, ktoré sa doručuje do vlastných rúk a proti ktorému sa možno odvolať. V zmysle § 175b účastníkmi konania sú v danom prípade aj veritelia poručiteľa, preto aj im treba doručiť uznesenie do vlastných rúk. Uznesenie vydané podľa § 175b súd zruší prípade dodatočného zistenia, že poručiteľ žije, alebo v prípade zrušenia jeho vyhlásenia za mŕtveho.¹⁰⁶

Súd v uznesení o dedičstve

- a) *potvrdí nadobudnutie dedičstva jedinému dedičovi alebo,*

¹⁰⁴ FICOVÁ, S. et al. 2008, str. 310-311

¹⁰⁵ ustanovenie § 472 ods. 2 Občianskeho zákonníka v jeho platnom znení

¹⁰⁶ BAJCURA, A. et al., 1996, str. 292

- b) *potvrdí, že dedičstvo, ktoré nenadobudol žiadny dedič, pripadlo štátu, alebo,*
- c) *schváli dohodu o vypořádání dedičstva alebo dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov alebo,*
- d) *povrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, ak medzi dedičmi nedôjde k dohode alebo,*
- e) *neschváli dohodu o vypořádání dedičstva a potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov.¹⁰⁷*

Konanie o dedičstve môže skončiť notár ako súdny komisár poverený súdom so súhlasom účastníkov¹⁰⁸, ak:

- dedičstvo nadobudol jediný dedič, ktorý nesmie byť maloletý ani osobou, ktorá musí mať opatrovníka podľa zákona,
- dedičstvo, ktoré nenadobudol žiaden dedič, pripadlo štátu,
- dedičia sa vyriadali medzi sebou dohodou,
- dedičia uzavreli s veriteľmi poručiteľa dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov.

Notár ako súdny komisár je poverený súdom a súd posudzuje, či úkony, ktorými bol poverený boli vykonané správne. Ak je súd toho názoru, že správne vykonané neboli, súd vráti späť notárovi s pokynom na doplnenie konania. Týmto pokynom je notár viazaný. Za nesprávne realizovaný pokyn notárovi odmena neprislúcha.¹⁰⁹

Účastník konania môže do pätnástich dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve podať na súd žiadosť o pokračovanie v konaní ak je žiadosť podaná včas, osvedčenie o dedičstve stráca platnosť a súd pokračuje v konaní. Ak účastník žiadosť o pokračovanie v konaní nepodá, podá ju oneskorene alebo sa jej podania vzdá, nadobudne osvedčenie o dedičstve účinky právoplatného uznesenia o dedičstve.¹¹⁰

¹⁰⁷ ustanovenie § 175q ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

¹⁰⁸ ustanovenie §175 zca ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v jeho platnom znení

¹⁰⁹ BAJCURA, A. et al. 1996, str. 307

¹¹⁰ FICOVÁ, S. et al., 2008, str. 312

4.2.4 Úkony súdu po skončení konania

Po skončení konania o dedičstve dochádza k tzv. realizácii dedičstva. V tejto fáze súd zruší vykonané zabezpečenie dedičstva, ak o ňom pri príprave konania rozhodol. Zruší zákaz výplaty vkladov, blokáciu účtov, rozhodne o vydaní úschov.

K úkonom, ktoré sa môžu realizovať, patrí:

- zrušenie uznesenia o dedičstve, ak sa dodatočne zistí, že poručiteľ žije, alebo bolo zrušené jeho vyhlásenie za mŕtveho,
- ak sa po právoplatnom skončení konania objaví nový majetok po poručiteľovi súd začne na návrh konanie o novobjavenom majetku, ak sa objaví iba dlh konanie o dedičstve sa nevykoná,
- oprávnený dedič sa môže domáhať vydania dedičstva podľa zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto ho neoprávnene nadobudol.¹¹¹

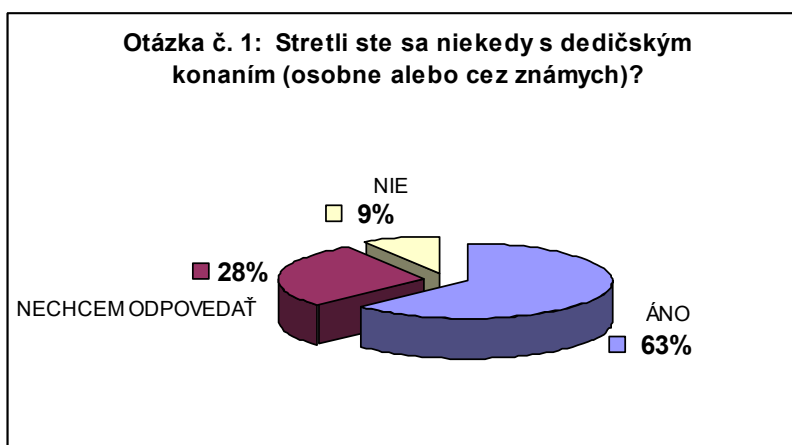
¹¹¹ FICOVÁ, S. et al. 2008, str. 312

5 PRAKTICKÁ ČASŤ BAKALÁRSKEJ PRÁCE

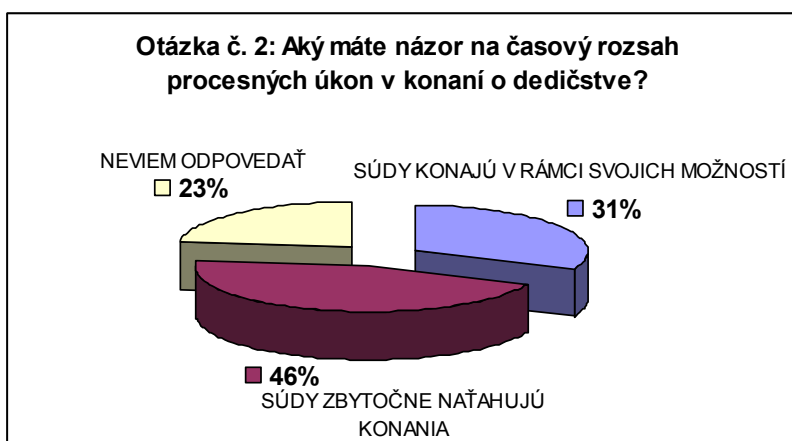
Na základe spracovania tematickej časti bakalárskej práce som v období od 4. februára 2012 do 15. februára 2012 zrealizoval dotazník so štyrmi otázkami a doplňujúcimi otázkami. Cieľom mojej ankety bolo zistiť na vybranom počte uchádzačov (respondentov) ich názor a záujem o skutočnosti týkajúce sa dedičského konania. Dotazník bol vyplnený 46 uchádzačmi. Väčšina z nich vyplnila dotazník úplne.

Výsledky som zapísal formou diagramu, ktorý je špecifický vzhľadom k danej otázke a percentuálnemu počtu odpovedí. V prílohe mojej práce je aj vzor dotazníka.

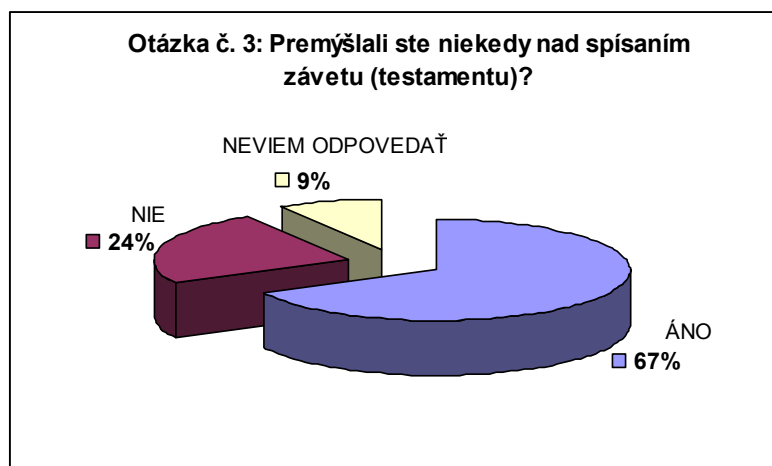
Graf č. 1

Z odpovedí a percentuálneho vyjadrenia je zrejmé, že väčšina uchádzačov mala skúsenosť s dedičským konaním. Iba 9 % uchádzačov sa nikdy nestretla s týmto konaním.

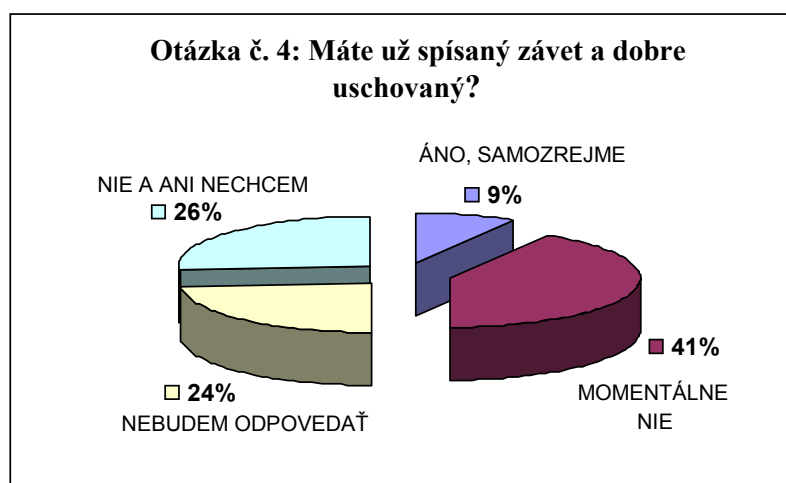
Graf č. 2

Z grafu je jasné, že 46 % opýtaných sa zhodlo v názore, že procesne je konanie o dedičstve v mnohých prípadoch naťahované. 23 % uchádzačov nevedelo odpovedať, a to z dôvodu, že sa nikdy s týmto konaním poväčšine nestretli.

Graf č. 3

Pri otázke č. 3 až 63 % opýtaných odpovedalo, že premýšľala nad spísaním testamentu. Týmto je možné konštatovať, že väčšina uchádzačov by v budúcnosti chcela využiť inštitút spísania závetu. 24 % opýtaných nad touto zákonom povolenou formou dedičského titulu nikdy nepremýšľala.

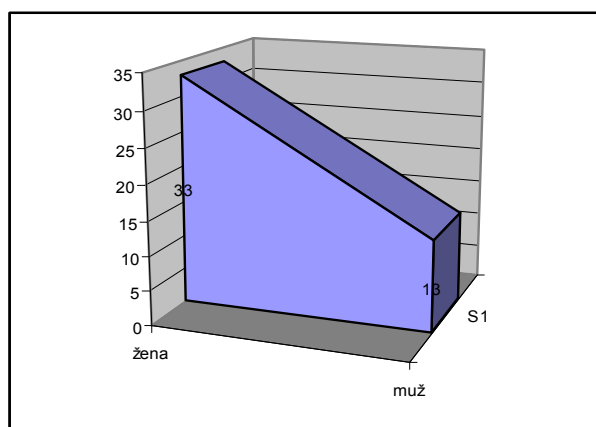

Graf č. 4

Pri poslednej otázke sa 41 % opýtaných vyjadrili, že závet nemajú napísaný a tým pádom ani uschovaný. Až 26 % uchádzačov, ktorý vyplnili dotazník závet nikdy nechce. Len 9 % tento dedičský titul má už napísaný a aj riadne uschovaný.

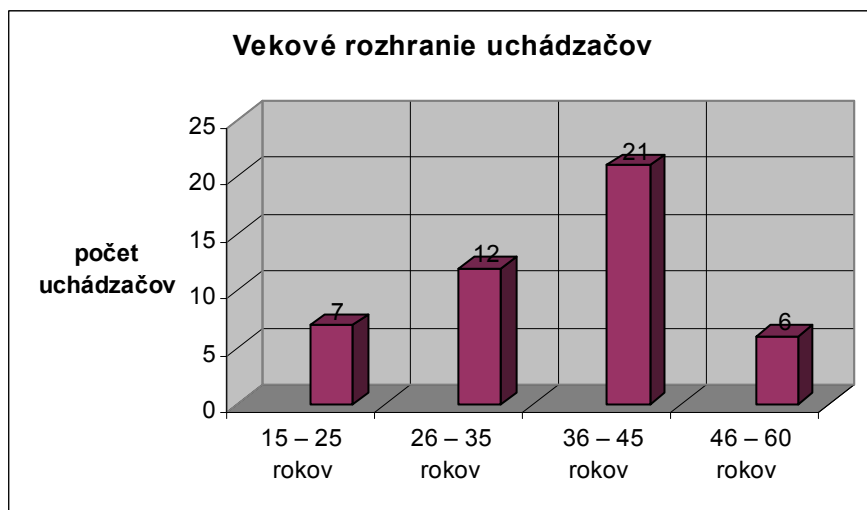
S cieľom zistiť aký je priemer uchádzačov, ktorí boli ochotní môj dotazník vyplniť som k dotazníku doplnil aj otázky týkajúce sa pohlavia, vzdelania a práce. Vyplnené dotazníky boli spriemerované. Neúplne vyplnené dotazníky neboli do záverečnej časti praktickej časti bakalárskej práce uvedené a ani použité pri výpočtoch a priemeroch.

Dotazník vyplnilo celkom 33 žien a 13 mužov.

Graf č. 5

112

Graf č. 6

112

Priemerný uchádzač, ktorý sa zúčastnil na výskume a riadne vyplnil dotazník:

- ✓ ŽENA,
- ✓ EKONOMICKY ČINNÁ,
- ✓ SO STREDOŠKOLSKÝM VZDELANÍM S MATURITOU,
- ✓ S VEKOM OD 36 DO 45 ROKOV.

¹¹² grafy realizované pomocou funkcií MS Excel zo dňa 16. februára 2012

ZÁVER

Zmyslom mojej bakalárskej práce bolo definovať pojmy dedičského práva a špecifikovať všetky procesné úkony, ktoré s dedičským právom nepochybne súvisia. Ako som už v úvode spomínal, tak ako hlavný dôvod výberu tejto témy je jej nadčasovosť, aktuálnosť a prispôbivosť ku všetkým podmienkam dedičského práva, s ktorými sa účastníci konania stretávajú. Téma konania o dedičstve je rozsiahlou problematikou, ktorá je odlišná v každom jednotlivom prípade dedičského konania. Svojou prácou za pomoci teoretických prameňov som sa snažil objasniť aj historické reálie, ktoré mali za následok postupné pretváranie systému dedenia. Spolu s pojmovou časťou, ktorá je definovaná v tretej kapitole mojej bakalárskej práce, uvádza do reálií a podmienok najdôležitejšej tématickej kapitole – Konania o dedičstve. Vlastná praktická časť bakalárskej práce poukazuje na súčasný trend obyvateľstva pri otázkach dedičského konania ako časti rozsiahleho celku dedičského práva.

Pri tvorení svojej práce som postupne získaval znalosti z tejto problematiky. Spracovanie bakalárskej práce mi pomohlo sa orientovať v pojmovej, historickej ale najmä procesnej stránke dedenia. Vedomosti získané pri písaní tejto záverečnej bakalárskej práce sú prínosom pre moju študijnú, či profesijnú sféru, ale v podstatnej miere pre môj osobný a rodinný život.

Bakalárska práca splnila svoj predmetný cieľ témy. Jej spracovanie je v súlade s právnymi normami týkajúcimi sa oblasti dedičského práva ale aj autorského práva, noriem písania záverečných vysokoškolských prác, univerzitného štátútu a obyčajových zvyklostí písania bakalárskej práce.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Knižné zdroje:

1. BAJCURA, A. et al. *Občiansky súdny poriadok*. 1. diel. 1. vyd. Bratislava: Eurounion, 1996. 615 s.
2. BARANCOVÁ, H. – LEHOTSKÁ, M. *Základy práva*. Nitra: ENIGMA, 1997, 190 s. ISBN 80-85471-41-8
3. BENČÍK, M. – NESROVNAL, V. et al. *Právnická príručka*. 2. vyd. Bratislava: Obzor, 1985. 696 s.
4. FEKETE, I. *Občiansky zákonník – úplne znenie s výkladom pre právnu a podnikateľskú prax*. Ružomberok: EPOS, 2001. 599 s. ISBN 80-8057-314-7
5. FICOVÁ, S. et al. *Občianske právo procesné*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, Právnická fakulta, 2008. 438 s. ISBN 9788071602569: brož
6. FOGAŠ, Ľ. *K pojmu účastník konania o dedičstve*. Bratislava: Právny obzor, č. 4/1982
7. KOLÁRIK, J. – VOJÁČEK, L. *Právne dejiny Slovenska*. Bratislava: Univerzita Komenského, Právnická fakulta, 2005. 108 s. ISBN 80-7160-203-5
8. LAZÁR, J. – ŠVESTKA, J. et al. *Československé občianske právo*. 2. diel, 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1987. 437 s.
9. LAZÁR, J. et al. *Základy občianskeho práva hmotného*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2000. 319 s. ISBN 80-88715-72-5

10. LUBY, Š. *Dejiny súkromného práva na Slovensku*. 2. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2002. 626 s. ISBN 80-89047-48-3
11. MADAR, Z. *Právnický slovník. 1. diel*, 5. vyd. Praha: Panorama, 1988. 659 s.
12. *Občiansky súdny poriadok – úplné znenie s komentárom a judikatúrou*. Bratislava: Nová práca, 2009. 639 s. ISBN 978-80-89350-07-0
13. OTTOVÁ, E. *Teória práva*. 2. dopl. a preprac. vyd. Bratislava: Heuréka, 2006. 306 s. ISBN 80-89122-37-X
14. PAVLÁTOVÁ, J. et al. *Základy práva*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství technické literatury, 1982. 197 s.
15. PETRÁŠ, Z. *Vreckový slovník cudzích slov*. 1. vyd. Košice: Pezolt, 2001. 687 s. ISBN: 80-88797-17-9
16. PISARČÍKOVÁ, M. *Synonymický slovník slovenčiny*, 2. opr. vyd. Bratislava: Veda - vydavateľstvo SAV, 2000. 998 s. ISBN: 80-224-0585-X
17. SVÁK, J. *Organizácia a činnosť orgánov ochrany práva*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, Právnická fakulta, 1995. 108 s. ISBN 80-7160-078-4
18. ŠMIHULA, D. *Teória štátu a práva*. Bratislava: EPOS, 2010. 397 s. ISBN 9788080578541
19. ŠTEFANKO M.: *Ústava Slovenskej republiky*. Bratislava: IRIS, 2004. 80 s. ISBN 80-89018-17-3.

Internetové zdroje:

1. K pojmu *descendent*, dostupný zdroj na:
<http://leccos.com/index.php/clanky/descendenti> (cit. 7. február 2012)
2. ŠTENPIEN, E. *Niekoľko poznámok k najtarším prekladom Tripartita*. Katedra dejín štátu a práva, Košice: Právnická fakulta UPJŠ, 2010, Dostupný na:
<http://www.saske.sk/cas/zoznam-rocnikov/2010/3/5892/> (cit. 7. február 2012)
3. VALUŠOVÁ, J. *Dedičské právo*. Dostupné na:
http://www.ja-sr.sk/files/Dedicske_konanie_Valusova.pdf (cit. 7. február 2012)
4. www.ht-iuris.sk/r1c2/T036-052.pdf (cit. 7. február 2012)
5. Internetový slovník cudzích slov, dostupný na:
www.slovnickcudzichslov.eu/slovo/ex%20offo (cit. 13. február 2012)
6. Európsky súdny dvor, stránka dostupná na:
www.ec.europa.eu/civiljustice/jurisdiction_courts/jurisdiction_courts_cz_sk.htm
(cit. 12. február 2012)
7. K pojmu *účastníci konania*, zdroj dostupný na:
www.najpravo.sk/judikatura/obcianske-procesne-pravo/ucastnici-konania/procesna-nesposobilost-ucastnika-konania.html (cit. 12. február 2012)
8. Oficiálna stránka Notárskej komory Slovenskej republiky, dostupná na:
www.notar.sk/uvod/Dedicstva.aspx (cit. 12. február 2012)

Normatívne právne akty:

Ústavný zákon č. 2/1993 Sb. v znení ústavného zákona č. 162/1998 Sb. a nasl. (Listina základných práv a slobod) ako súčasť ústavného poriadku Českej republiky,

Zákon č. 460/1992 Zb. (Ústava Slovenskej republiky) v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 311/2001 Z. z. (Zákonník práce) v znení jeho zmien a doplnkov,

Zákon č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok) v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších zmien,

Zákon č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 94/1963 o rodine v znení neskorších predpisov.

ZOZNAM GRAFOV A DIAGRAMOV

Graf č. 1 – Diagram k otázke č. 1 (zdroj MS Excel zo dňa 16. februára 2012)

Graf č. 2 - Diagram k otázke č. 2 (zdroj MS Excel zo dňa 16. februára 2012)

Graf č. 3 - Diagram k otázke č. 3 (zdroj MS Excel zo dňa 16. februára 2012)

Graf č. 4 - Diagram k otázke č. 4 (zdroj MS Excel zo dňa 16. februára 2012)

Graf č. 5 - Výškový graf k doplňujúcej časti Dotazníka

Graf č. 6 - Stĺpcový graf k doplňujúcej časti Dotazníka
(bližšie info v poznámke č. 112)

DOTAZNÍK

realizovaný od 4. februára 2012 do 15. februára 2012

Dovoľte mi, aby som sa Vás prostredníctvom tohto dotazníka spýtal na pár vybraných otázok. Vyplnením dotazníka mi pomôžete spracovať výsledky a zaručujem Vám, že všetky údaje budú anonymne spracované výlučne len v mojej práci.

Vopred Vám ďakujem za čas strávený pri otázkach.

1. Stretli ste sa niekedy s dedičským konaním (osobne alebo cez známych)?

- a) ÁNO
- b) NIE
- c) NECHCEM ODPOVEDAŤ

2. Aký máte názor na časový rozsah procesných úkon v konaní o dedičstve?
(priťahy v konaní, zbytočné naťahovanie, rýchlosť konania...)

- a) SÚDY KONAJÚ V RÁMCI SVOJICH MOŽNOSTÍ
- b) SÚDY ZBYTOČNE NAŤAHUJÚ KONANIA
- c) NEVIEM ODPOVEDAŤ

3. Premýšľali ste niekedy nad spísaním závetu (testamentu)?

- a) ÁNO
- b) NIE
- c) NEVIEM ODPOVEDAŤ

4. Máte už spísaný závet a dobre uschovaný?

- a) ÁNO, SAMOZREJME
- b) MOMENTÁLNE NIE
- c) NIE A ANI NECHCEM
- d) NEBUDEM ODPOVEDAŤ

Ďalej by som sa rád spýtal na všeobecné údaje, ktoré mi pomôžu špecifikovať priemerného uchádzača pri spracovaní výsledkov z tohto dotazníka:

Otoč ďalej

1. Pohlavím ste:

- a) MUŽ
- b) ŽENA

2. Aké ste dosiahli najvyššie vzdelanie?

- a) ZÁKLADNÉ
- b) STREDOŠKOLSKÉ BEZ MATURITY
- c) STREDOŠKOLSKÉ S MATURITOU
- d) VYŠŠIE ODBORNÉ VZDELANIE
- e) VYSOKOŠKOLSKÉ

3. Zameraním ste:

- a) EKONOMICKY ČINNÝ (ZAMESTNANEC, SZČO a pod.)
- b) ŠTUDENT (SŠ, VŠ, prezenčné alebo kombinované štúdium)
- c) NEZAMESTNANÝ
- d) PRACUJÚCI ŠTUDENT

4. Aké je rozmedzie Vášho veku?

- a) 15 – 25 rokov
- b) 26 – 35 rokov
- c) 36 – 45 rokov
- d) 46 – 60 rokov

Týmto ste odpovedali na všetky otázky a Vaše odpovede budú porovnané s ďalšími respondentmi a následne včlenené do mojej bakalárskej práce na tému Konanie o dedičstve.

Ešte raz vďaka.

Sýkora Jozef

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jozef Sýkora

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: bakalářska, kombinovaná

Název práce: Konanie o dedičstve

Rok: 2012

Počet stran textu bez příloh: 37

Celkový počet stran příloh: 2

Počet titulů české literatury a pramenů: 2

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 17

Počet internetových zdrojů: 8

Vedoucí práce: JUDr. Lekár Ladislav